

Els dijous del

Cineclub

Cinema Art Total: dansa | 24 de gener de 2013 | Horari: 20.00 i 22.30 h

Dancing dreams

2010, Anne Linsel i Rainer Hoffmann

Sinopsi

El 2008, Pina Bausch, pocs mesos abans de la seva mort, decideix reprendre el seu cèlebre espectacle *Kontakthof*, contractant adolescents de 14 a 18 anys que mai no han estudiat ballet ni han pujat a un escenari.

Fitxa tècnica

Direcció	Anne Linsel Rainer Hoffmann
Guió	Anne Linsel
Producció	Gerd Haag
Muntatge	Mike Sclömer
Fotografia	Rainer Hoffmann
Durada	90 min

Amb el discret protagonisme d'Anne Linsel i Rainer Hoffmann com a directores, *Dancing dreams* es presenta com un documental que ens endinsa en el procés creatiu i la posada en escena de l'espectacle de dansa *Kontakthof*, de Pina Bausch. La coreògrafa alemanya va reprendre aquesta peça l'any 2008 amb un grup jove d'adolescents no professionals, després de trenta anys de la primera estrena amb la seva companyia de ballarins. Un retrat d'una generació, la joventut alemanya multicultural que troba en aquest projecte un nou camí que mereix la pena recórrer. Pina mor pocs mesos després de la gravació, i la pel·lícula esdevé un preuat testimoni de les últimes imatges captades de Bausch.

Malgrat la fugaç i subtil aparició de la coreògrafa, entenent la dansa com a quelcom que va més enllà d'allò físic, Pina Bausch va encetar, juntament amb dues ex-ballarines de la companyia, Jo Ann Endicott i Benedicte Billiet, una nova aventura amb uns 40 joves d'entre 14 i 18 anys de diferents instituts de Wuppertal, Alemanya. Després de l'experiència de la reposició de la

peça original amb persones majors de 65 anys l'any 2000, encaraven ara una experiència amb adolescents, que no havien trepitjat mai un escenari, no havien fet dansa, ni tan sols coneixien la Pina, però tenien unes ganes immenses d'endinsar-se en un món desconegut. Amb la inexperiència, frescor, franquesa i espontaneïtat propis de la seva edat, durant gairebé un any cada dissabte es reunien per, sota la direcció de les ex-ballarines, assajar la peça i passar la selecció dels grups. L'empatia, confiança i professionalitat de Jo, Benedicte i Pina va ser l'essència perquè des del primer dia es respirés amb la dansa quelcom a respectar, amb serietat i rigor. Una font de compromís propi i d'implicació personal, difícil de cultivar si no t'estimes el que fas.

L'espectacle *Kontakthof*, que significa zona de contacte, esdevé un espai de trobada, per a la cerca de la tendresa, l'amor, el dubte, la solitud, l'esperança, les decepcions, les primeres experiències... que, amb moviments subtils, delicats i repetitius, i amb l'estètica i escenografia cuidada i personal característiques de la Pina, atrapen per la seva natu-

ralitat. La música és un element més amb cos propi, i la peça compta amb autors com Charlie Chaplin, Anton Karas, Juan Llossas, Nino Rota, Jean Sibelius, entre d'altres. Una mescla i intenció poc usual per l'època.

“BALLEU, BALLEU, SINÓ ESTEM PERDUTS”, Pina Bausch

I és aquesta capacitat de trencar esquemes la que li ha valgut a Pina Bausch el reconeixement internacional; mai va voler exaltar el seu protagonisme com a coreògrafa, més aviat preferia que les seves obres parlessin per sí mateixes. I és que per ella la dansa era la seva forma de viure, d'expressar-se, fent preguntes i buscant respostes en els seus ballarins, demanant-los “ser ells mateixos”. En la seva realitat, construïa escenaris i imatges molt properes a l'audiència, controvertides i incòmodes alhora que admirades. Va crear el que es coneix com a dansa-teatre, una autèntica revolució per l'època. És tan fort el vincle entre la vida i l'espectacle, que va canviar totalment els esquemes del s.XX en dansa.

I és que aquest art, com d'altres, és una finestra plena d'eines per l'expressió de la personalitat, i sense cenyir-se a una tècnica concreta, Pina va saber jugar amb els recursos que tenia per a transmetre el seu imaginari i inquietuds. Com els aprenentatges de la pròpia vida, que no són calaixos separats, un se serveix del conjunt de vivències per a actuar i avançar. Així entenia la dansa, i per això va voler traspasar la peça a persones no professionals.

Nascuda l'any 1940, Pina va començar la seva formació com a ballarina als quinze anys, de la mà de Kurt Joos a Essen. Després de formar-se a Nova York, el 1962 va tornar a Alemanya i l'any 1968 va començar la seva carrera com a coreògrafa, que suposaria la revolució de la dansa. Les seves peces no pretenen ensenyar, més aviat generar experiències emocionants a l'espectador, que ja ha experimentat de forma personal i física. Va dirigir el Tanztheater Wuppertal a partir del 1972 i fins el 2009, any de la seva mort.

A diferència d'altres pel·lícules en què la dansa juga un paper de cerca de lideratge, de competició, d'assoliment d'objectius de popularitat o de ser “algú”, amb una vessant més comercial i d'entreteniment, ben lluny d'això, *Dancing dreams* mostra uns joves amb les seves pròpies vivències i situacions, que han evolucionat i madurat de la mà d'una experiència amb la dansa, cadascun per a sí mateix i com a grup, independentment de l'estrena de l'espectacle. La diferència d'edat, d'escola i de nacionalitat, no han sigut cap impediment per fer del grup un conjunt sòlid, generador de confiança i amistat.

Portar a la cinematografia aquesta sensibilitat, aquest tractament tan diferent a l'habitual de la dansa, potser difícil d'acostar al gran públic, és un mèrit, tenint en compte la dificultat de projecció en sales comercials. Estrenada a la Berlinale el 2010, i amb arribada a Espanya el 2011, va ser en cinemes independents on es va poder

visionar. La posterior pel·lícula estrenada de Wim Wenders, *Pina*, culmina els títols dedicats a la coreògrafa, tot un luxe per a l'ànima i els sentits, que Pina no va poder veure. Al gener de 2011, Barcelona va tenir l'oportunitat de gaudir de l'obra *Kontakthof* representada per aquests joves amb la presentació de l'espectacle al Mercat de les Flors; i actualment segueix en gira a Wuppertal i París, amb alguns canvis en els intèrprets.

El fet d'acostar a la ciutadania la dansa, és un dels llegats que, amb dificultat, s'estenen a l'actualitat amb iniciatives de companyies, coreògrafs i ballarins professionals que treballen per acostar l'expressió a través del cos a l'escola, a la gent gran i a les persones amb discapacitats físiques o sensorials, entre d'altres. Molts països ja estan conscienciats del poder que posseeix l'art dramàtic en qualsevol de les seves facetes per educar física i mentalment, potenciant valors de convivència, autoestima o superació personal, i fa temps que l'entenen com a prioritat pel creixement d'una societat; a la nostra, li queda un llarg camí per recórrer en aquest sentit.

Dancing dreams ens transporta a una finestra diferent de la dansa, a través d'una experiència que pot ser una nota al peu de l'extraordinària carrera de Pina Bausch, però no per això és menys fascinant. Els directors deixen pas a l'essència de Pina.

Cristina Roca